

Concerning immersion

על הטבילה –

OVERVIEW

The מצוה concludes that all ברכות are recited before the performance of the מצוה except by immersion in a מקוה, where the ברכה follows the טבילה. Our תוספות discusses whether this ruling applies to all טבילות or only to (a) specific טבילה.

אומר רבינו חננאל בשם הגאון¹ דוקא בטבילת גר –

The ר"ה states in the name of the גאון that the ברכה of על הטבילה, which is recited after the טבילה refers specifically to the טבילה of a convert; it is only the גר who makes the ברכה of על הטבילה after the טבילה –

דלא חזי קודם טבילה דלא מצי למימר וצונו דאכתי נכרי הוא² –

For he is not fit to make the ברכה before the טבילה since he cannot proclaim 'וצונו' (and he commanded us), for he is still a gentile –

אבל שאר חייבי טבילה כגון בעל קרי³ וכיוצא בו מותר לברך –

However the rest of those who are obligated to perform טבילה such as a בעל קרי and similar circumstances, they are permitted to make the ברכה before the טבילה.

כדאמרין⁴ בפרק מי שמתו (דף כב,א) נהוג עלמא כתלתא סבי –

As the גמרא states in שמתו מי שמתו, מסכת ברכות פרק מי שמתו, the people conduct themselves according to the three elders, etc. One of them is –

כרבי יהודה בבעל קרי שיכול להתפלל ולברך וללמוד קודם טבילה –

According to ר"י concerning a בעל קרי that he is permitted to pray, and make a blessing and study תורה before טבילה. Therefore it is permitted for a בעל קרי (or other חייבי טבילות) to make the ברכה before the טבילה.

תוספות qualifies this ruling –

אף על פי כן אומר רבינו יצחק דאין לגעור בנשים שמברכות אחר הטבילה –

The ר"י says that notwithstanding the above, one should not decry those women who say the ברכה after the טבילה (even though they may say it before the טבילה⁵, and it would be preferable that way for it is לעשייתן). The reason why we should not prevent

¹ Presumably this refers to רב האי גאון. See הערה 133.

² See 'Thinking it over # 1.

³ A בעל קרי is one who experienced a (nocturnal) emission of semen and becomes טמא. A טמא requires טבילה. (אכילת תרומה וכו' for טהור to become שמש).

⁴ Even though עזרא was מפקח טבילה for בעלי קרי and forbade them from דברי תורה and ברכה before טבילה (see רש"י here), nevertheless this restriction was later revoked as תוספות cites from the גמרא.

⁵ See the רי"ף (here) who states that a נדה is permitted (obligated) to make ברכות.

them or admonish them is -

כיון דאיכא טבילת גר דלא מצי לברך לא חילקו –

חכמים **Since there is the טבילה where he cannot be מברך before the טבילה, the חכמים did not differentiate** between טבילות and in all טבילות the ברכה may be said after the טבילה.⁶

וכן בנטילת ידים לא חילקו בין נטילה של אחר בית הכסא דלא מצי לברך קודם –

And similarly by washing of the hands (for eating bread, for instance) the חכמים **did not differentiate between the נטילה (for eating bread) that is performed after using the ביה"כ⁷ where he cannot make the ברכה before the נטילה, and all other** נטילות; in all cases the ברכה is made after the נטילה and not before.

מיהו בנטילה יש טעם אחר לברך⁸ אחר נטילה קודם ניגוב –

However concerning נטילה (for bread) there is another reason to make the ברכה **after the נטילה but before the drying** of the hands -

כדאמרין (סוטה דף ד,ב) האוכל לחם בלא ניגוב ידים כאילו אוכל לחם טמא⁹ –

As the גמרא states **whoever eats bread without drying his hands it is considered as if he ate לחם טמא¹⁰.**

Tosfos offers an alternate view:

ויש מפרשים דבכל טבילות קאמר דגברא לא חזי –

And others explain that the reason of **גברא לא חזי (the person is not fit) applies to all טבילות** (the ברכה must be said after the טבילה under all circumstances). The reason is -

דקודם שירד למים אינו צריך¹¹ לברך דילמא משום ביעתותא דמיא מימנע ולא טביל –

That before he goes down into the water to be טובל, it is not (necessary) [possible] for him to make a ברכה for perhaps on account of his fright of the water he will refrain and will not be טובל -

ואחר שיורד אז הוא ערום ואסור לברך משום דלבו רואה את הערוה¹²:

And after he goes down into the water, then he is naked and is forbidden to

⁶ See 'Thinking it over' # 2.

⁷ If one wishes to make one נטילה for the ביה"כ and for אכילת פת, he cannot make the ברכה of ענט"י until after the נטילה. Therefore in all cases of נט"י לפת the ברכה is made after the נטילה.

⁸ Seemingly Tosfos is allowing to make the ברכה after the נטילה and before the ניגוב; but is not requiring that the ברכה be made [after the נטילה] before the ניגוב.

⁹ See תוספות ר"פ (here) טומאה. See דבר מאוס (despicable), and is therefore considered like טומאה. See ד"ה כל רש"י that it is a גירסא in א"ר (168) 'בלא נ[י]גוב ידים' of גימטריא (the פסוק which the גמרא cites there) is 'לחמם טמא'.

¹⁰ Since ניגוב is required after the נטילה it is considered as part of the נטילה, and if the ברכה is said before the ניגוב it is considered לעשייתן. See previous לציאת וד"ה בעידנא וד"ה לצאת.

¹¹ The גירסא in א"ר is 'אינו יכול'. Alternately; we cannot obligate him to make the ברכה before the טבילה (in order to have it לעשייתן), because we are not certain at that point that he will follow through with the טבילה.

¹² See רואה את (רואה את הערוה which normally is not אבר רש"י ברכות כה,ב ד"ה והרי (ותוס' שם ד"ה והרי) 'ולא יראה בך ערות דבר' (דברים [תצא] כג,טו) of איסור this is a transgression of the הערוה.

make a ברכה for 'his heart sees his ערוה' there is no separation between his heart and his private parts, which forbids him from making a ברכה under such circumstances. Therefore the ברכה is made after the טבילה (when טבילה את הערוה).¹³

SUMMARY

ה"ח maintains that only by טבילת גר is the ברכה after the טבילה. The ר"י maintains that נשים (and נט"י) can say the ברכה afterwards (in order not to differentiate). The יש מפרשים maintain that by all טבילות the ברכה is recited after the טבילה.

THINKING IT OVER

1. The ר"ח explains that a גר cannot say וצונו before the טבילה since he is still a נכרי.¹³ Seemingly even after the טבילה when he is a ישראל, he still cannot say וצונו concerning this טבילה for there was no obligation on him to go through with גירות!¹⁴

2. The ר"י states that we should not criticize the women who make the ברכה after the טבילה, since the ברכה of גר טבילת גר is after the טבילה, the חכמים did not differentiate.¹⁵ This seems to be contradictory: by saying the women should not be criticized, this indicates that preferably they should say it before the טבילה; however by saying 'לא חילקו', this indicates that the ברכה should be said לאחר לכתחלה and not merely 'לא לגעור'!¹⁶

¹³ See footnote # 2.

¹⁴ See דבר שמואל (and גליוני הש"ס).

¹⁵ See footnote # 6.

¹⁶ See מהרש"א הארוך in קובץ על י"ד (ס"ק נ*) ברכת אברהם.